

Hämeen ELY-keskuksen rahoituskatsaus 1-6 2021

ELY-keskuksen rahoitus Hämeen maakuntiin alkuvuonna 2021 lähes 55 miljoonaa euroa

Hämeen ELY-keskuksen toimialueen maakuntien työllisyyden, yritystoiminnan, maaseudun ja ympäristön kehittämistä rahoitettiin tammi-kesäkuussa kaikkiaan 54,9 miljoonalla eurolla. Eniten kokonaisuudesta kohdistui työllisyyden edistämiseen ja maatilojen kehittämiseen. Alueen yrityksiä tuettiin erilaisin rahoitustoimenpitein 21,3 miljoonalla eurolla. Rahoituksella vaikutetaan merkittävästi uusien työpaikkojen ja yritysten syntymiseen. Esimerkiksi alkuvuoden aikana myönnettyllä yritysten kehittämisavustuksella ja maaseudun yritysrahoituksella toteutettavilla investoinneilla myötävaikutetaan arviolta 363 uuden työpaikan syntyyn.

Rahoitus Hämeessä tammi-kesäkuussa 2021 Hämeen ELY-keskus

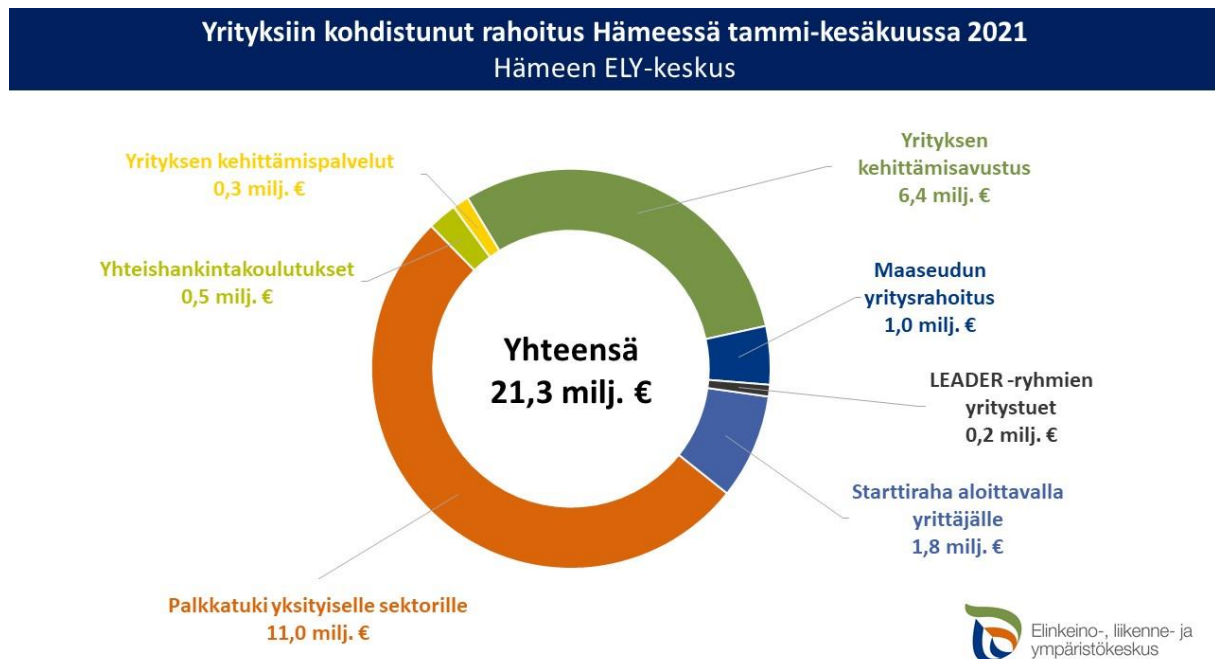
KUVA 1. Hämeen ELY-keskuksen rahoitus Hämeessä tammi-kesäkuussa 2021.

- Rahoituksen kysyntä on jatkunut vahvana talouden piristymisen myötä. Esimerkiksi yritysten kehittämisavustuksia on myönnetty kesäkuun loppuun mennessä 4,22 miljoonaa euroa enemmän kuin viime vuonna vastaavana ajankohtana. Niin ikään palkkatukea yksityiselle sektorille on myönnetty jo samaan tahtiin kuin ennen pandemiaa. Yksityissektorille työllistettyjä on ollut ensimmäisellä vuosipuoliskolla keskimäärin n. 1000 henkilöä kuukautta kohden, kertoo elinkeino-, työvoima- ja osaaminen -vastualueen johtaja **Vesa Jouppila**. Yrityksen kehittämispalveluiden kilpailutuksen ajoittuminen alkuvuoteen näkyi vain hieman kysynnässä. Nämä yritysکوhtaaisesti räätälöitävät konsultti- ja koulutuspalvelut ovat erittäin suosittuja ja edullisesti hinnoiteltuja. Jouppilan mukaan osaavan työvoiman saatavuuden ja henkilöstön osaamisen kehittämisen kannalta helpotusta ovat tuoneet mm. yritysکوhtaaiset yhteishankintakoulutukset.

Yritysten toimintaedellytysten edistämiseen 21,3 miljoonaa euroa

Yritysten toimintaedellytyksiä edistetään useilla eri rahoitusmuodoilla. Työllisyyden edistämisen määrärahoista starttirahaan aloittavalle yrittäjälle käytettiin tammi-kesäkuussa 1,83 miljoonaa euroa ja palkkatukeen yksityiselle sektorille 10,97 miljoonaa. Yritysten kanssa yhteistyössä toteutettavia yhteishankintakoulutuksia rahoitettiin 0,50 miljoonalla. Yritysten kehittämisrahoitusta (yrityksen kehittämispalvelut, yrityksen kehittämisavustus ja yritysten toimintaympäristöavustus) myönnettiin 6,71 miljoonaa euroa, maaseudun yritysrahoitusta 1,05 miljoonaa ja LEADER-ryhmien yritystukia 0,21 miljoonaa euroa. Kaikkiaan yrityksiin kohdistui rahoitusta 21,28 miljoonan euron edestä. Viime vuonna vastaavana ajankohtana yrityksiin kohdistunut kokonaisrahoitus oli 17,96 miljoonaa euroa.

Vuonna 2020 käytössä ollut ELY-keskuksen myöntämä koronarahoitus ei enää tänä vuonna myönnetty.

KUVA 2. Hämeen ELY-keskuksen yrityksiin kohdistunut rahoitus tammi-kesäkuussa 2021.

Työvoiman saatavuuden ja kohtaannon ongelmia ratkotaan yhteishankintakoulutusten avulla

Työttömyys on laskenut alkuvuoden aikana merkittävästi, mutta työttömien työnhakijoiden määrä on yhä selvästi koronakriisiä edeltänyttä aikaa korkeammalla tasolla. Työllisyysnäkyvät ovat tällä hetkellä

hyvät, kun talouskasvu on lähtenyt nousuun koronataantumien jälkeen. Uusia avoimia työpaikkoja on ollut tarjolla ennätysmäärä. Samanaikaisesti jo ennen koronakriisiä näkynyt pula osaavasta työvoimasta monilla aloilla on entisestään kärjistynyt. Maaliskuun alussa Hämeessä käynnistyi kaksi työllisyyden kuntakokeilua, jolloin osa TE-toimiston asiakkaista siirtyi Lahden seudun ja Hämeenlinnan seudun kuntakokeilujen asiakkaiksi. Merkittävä osa kokeilukuntien työnhakijoista jäi edelleen TE-toimiston asiakkaaksi. Työnhakijat, jotka asuvat muissa kuin kokeilukunnissa, saavat työllisyyspalvelunsa TE-toimistosta kuten ennenkin.

Työvoiman saatavuuden ja kohtaannon ongelmia on ratkaistu onnistuneesti yritysten kanssa yhdessä suunnitelluilla ja hankituilla koulutuksilla. Yhteishankintakoulutuksella (RekryKoulutus, TäsmäKoulutus ja MuutosKoulutus) yrityksille voidaan lisäkouluttaa ammattitaitoisia työntekijöitä, räätelöidä henkilöstölle lisäkoulutusta sekä auttaa taloudellisista tai tuotannollisista syistä irtisanottuja työntekijöitä kouluttautumaan uuteen työhön. Yhteishankintakoulutuksena toteutettavia RekryKoulutuksia hankittiin alkuvuonna seitsemän, joista kuusi toteutettiin Kanta-Hämeessä ja yksi Päijät-Hämeessä. Koulutuksissa oli mukana yhteensä 34 yritystä. Uusia työntekijöitä koulutettiin 69. Viidelle yritykselle toteutettiin yrityskohtainen koulutus. Loput yrityksistä olivat mukana useamman yrityksen yhteisessä koulutuksessa. Osaan yhden yrityksen RekryKoulutuksista ei hakeutunut riittävästi ko. alalle soveltuvia koulutettavia, jolloin yritykset jäivät ilman tarvitsemiaan osaajia. TäsmäKoulutusta henkilöstönsä osaamisen kehittämiseen käytti Kanta-Hämeessä kaksi yritystä ja Päijät-Hämeessä yksi. Kaikkiaan yhteishankintakoulutuksia hankittiin noin 0,50 miljoonalla eurolla, josta Kanta-Hämeen osuus oli 0,41 miljoonaa ja Päijät-Hämeen 0,09 miljoonaa.

Myös ammatillisilla lisä- ja täydennyskoulutuksilla vastataan työelämän osaajatarpeisiin. Ammatillisia lisä- ja täydennyskoulutuksia hankittiin yhteensä noin 1,45 miljoonalla eurolla, josta Kanta-Hämeeseen 0,94 miljoonalla ja Päijät-Hämeeseen 0,50 miljoonalla.

- Koulutuksiin hakeutuvien määrä laski edelleen edellisvuodesta, mihin osaltaan ovat vaikuttaneet edelleen jatkuneet poikkeavat koulutusjärjestelyt ja tarvittavien työssäoppimispaikkojen puute sekä asiakasohjauksen haasteet, Hämeen ELY-keskuksen johtava koulutusasiantuntija **Anni Lautala** kertoo.

Kaikkiaan työvoimakoulutuksia eli yhteishankintakoulutuksia, ammatillisia lisä- ja täydennyskoulutuksia sekä maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksia hankittiin 5,24 miljoonalla eurolla, josta 2,88 miljoonaa euroa kohdentui Kanta-Hämeen koulutushankintoihin ja 2,35 miljoonaa euroa Päijät-Hämeen hankintoihin. Kotoutumiskoulutusten osuus kokonaishankintamäärärahasta oli 3,29 miljoonaa euroa (63 %), josta Kanta-Hämeen osuus oli 1,53 miljoonaa ja Päijät-Hämeen 1,76 miljoonaa. Kaikkiaan työvoimakoulutuksissa oli kuukaudessa keskimäärin lähes 1 200 henkilöä, joista vajaat 40 prosenttia oli maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksissa.

- Maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksien uusi nelivuotinen sopimuskausi starttasi vuoden alussa. Uudella sopimuskaudella etäopiskelu nostettiin yhdeksi koulutusten joustavien järjestelyjen työkaluksi. Koronan poikkeusolojen ansiosta saatiin kokemuksia erilaisista etäopetuksen järjestelyistä. Näiden kokemusten valossa haluttiin antaa kouluttajille myös tulevaisuudessa mahdollisuus järjestää kotoutumiskoulutuksia muutenkin kuin lähiopetuksena, mikäli opiskelijoiden tilanne sen mahdollistaa, kertoo työvoimapolitikan asiantuntija **Anita Salonen**.

Uusia yrityksiä starttirahan avulla syntyi alkuvuoden aikana 143. Starttirahoihin käytettiin kaikkiaan 1,83 miljoonaa euroa, josta noin 48 prosenttia maksettiin Kanta-Hämeeseen ja 52 prosenttia Päijät-Hämeeseen. Uusia yrityksiä syntyi muun muassa kaupan, kosmetologian ja terveydenhuollon aloille, fysioterapiaan, rakentamiseen, ravintola-alalle, vaatteiden valmistukseen sekä autojen asennukseen ja korjaukseen.

Palkkatukipäätöksiä työllistämisen ja työllistymisen tueksi tehtiin yksityiselle sektorille 10,97 miljoonalla eurolla, josta 37 prosenttia Kanta-Hämeeseen ja 63 prosenttia Päijät-Hämeeseen. Kuntiin ja kuntayhtymiin työllistämiseen ja työllistymiseen maksettiin palkkatukea 3,92 miljoonaa euroa, josta 55 prosenttia Kanta-Hämeeseen ja 45 prosenttia Päijät-Hämeeseen. Palkkauksiin valtion hallintoon työllistämiseen käytettiin 0,84 miljoonaa. Tästä 38 prosenttia kohdistui Kanta-Hämeeseen ja 62 prosenttia Päijät-Hämeeseen. Kaikkiaan työllistettynä oli kuukaudessa keskimäärin lähes 1 500 henkilöä. Heistä 72 prosenttia oli yksityisen sektorin, 26 prosenttia kuntien ja 2 prosenttia valtion töissä. Työllisyyspoliittisiin avustuksiin kolmannelle sektorille kohdistettiin 1,85 miljoonaa euroa.

Kuntakokeilujen käynnistyminen maaliskuun alussa oli julkisen työvoimahallinnon osalta suuri muutos.

- Kyseessä on merkittävä muutos, joten henkilöasiakkaiden palveluiden järjestäytyminen koronan jälkeen näkyi asiakasohjauksen vähäisyytenä asiantuntija-arviointien, valmennusten ja muiden palveluiden osalta. Myös TE-toimiston organisaatio uudistui muuttuneen TE-palvelustrategian mukaisesti työnantajalähtöisempään suuntaan. Palveluiden käytön osalta TE-toimiston ja kuntakokeiluiden kanssa organisoidaan uusia tapoja toimia. Ostopalvelut ovat asiantuntijoiden ja omavalmentajien työkaluja työllisyyden edistämiseksi, joten vuoden toinen puolisko on uusien toimintatapojen ja palveluiden hyödyntämisen osalta vilkkaampi muutoksen viedessä oman aikansa, Hämeen ELY-keskuksen työvoimapalveluasiantuntija **Eero Häyrinen** kertoo.

Kotoutumislain mukaisia korvauksia maksettiin 4,6 miljoonalla eurolla

Kanta- ja Päijät-Hämeen kunnat saivat valtiolta 1,58 miljoonaa euroa kotoutumislain (1386/2010) mukaisia laskennallisia korvauksia pakolaisten kotoutumisen edistämiseen. Korvauksia maksettiin 0,42 miljoonaa vähemmän kuin tammi-kesäkuussa 2020. Korvauksista 0,68 miljoonaa maksettiin Kanta-Hämeen ja 0,90 miljoonaa Päijät-Hämeen kunnille. Laskennalliset korvaukset on tarkoitettu kunnassa käytettäväksi pakolaisten ohjaukseen ja neuvontaan sekä muuhun kotoutumista tukevaan toimintaan.

Laskennallisten korvausten lisäksi kunnille maksettiin kotoutumiseen liittyviä menoja (tulkkaus- ja kääntökustannukset, alkukartoituskorvaukset, sosiaali- ja terveystieteiden erityiskorvattavat kustannukset) 2,99 miljoonalla eurolla, lähes saman verran kuin vuotta aiemmin. Kanta-Hämeen kunnille maksettiin 0,88 miljoonaa ja Päijät-Hämeen kunnille 2,11 miljoonaa.

Kotoutumislain mukaisia korvauksia maksetaan kunnille, jotka ovat tehneet ELY-keskuksen kanssa sopimuksen pakolaisten vastaanotosta ja kotoutumisen edistämiseksi ja joilla on lisäksi voimassa oleva kotouttamisohjelma.

Yritystukirahoitus kiinnostanut laajalti molemmissa maakunnissa

Yritysten kehittämisen rahoitus kasvoi merkittävästi edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Kaikkiaan rahoitusta myönnettiin 6,71 miljoonaa euroa eli 2,30 miljoonaa enemmän kuin vuosi sitten. Rahoituksesta suurin osa (96 %) oli yritysten kehittämisavustusta. Rahoitusta yrityksen toimintaympäristön kehittämishankkeisiin ei alkuvuoden aikana myönnetty.

Korona-aika ei ole vähentänyt yritysten kiinnostusta kehittämiseen ja investointeihin. Yritystapaamisia tehtiin verkon välityksellä lähes entiseen tapaan. Yritystapaamisten siirtyminen melko puhtaasti verkon kautta tapahtuvaksi ei ole heikentänyt asiakasohjauksen tai -palvelun laatua.

- Korona-ajan mukanaan tuoma pysähdys näyttäisi jääneen enimmäkseen melko lyhyeksi. Samalla se on kuitenkin antanut mahdollisuuden miettiä yrityksen talouden ja toiminnan suuntaamista

tulevaisuudessa. Uudelleen suuntaukset ovat kuitenkin edellyttäneet, että yrityksen taloudellinen asema oli suhteellisen hyvä jo ennen koronaa. Miettimit näkyvät tänä vuonna investointi- ja kehittämishankkeina, joihin on sisältynyt myös jonkin verran yritysten kansainvälistymisen suunnittelua. Kansainväliset markkinat ja niille suuntautuva vienti on nyt isojen muutosten keskellä, kertoo rahoitusyksikön päällikkö **Sinikka Kauranen** Hämeen ELY-keskuksesta.

ELY-keskuksen ja Business Finlandin elvytysrahoitukset tuovat pitkin tulevaa syksyä mahdollisuuksia kasvuun ja kansainvälistymiseen. Uusi alue- ja rakennepoliittikan ohjelmakausi 2021-2027 käynnistyy marraskuussa, jolloin Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelman toteutus Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja Euroopan sosiaalirahaston (ESR) osalta alkaa.

- Alueemme vientiyritykset ovat hyödyntäneet laajalti rahoituksia päättyvän ohjelmakauden osalta ja mahdollisuuksia on jatkossa lisää. Vallitsevasta koronatilanteesta huolimatta yritysten suunta on selkeästi ollut kohti koronan jälkeistä aikaa ja moni yritys painaa jo kaasu pohjassa toimintansa suhteen. Yritystukirahoitus on kiinnostanut laajalti molemmissa maakunnissa, Hämeen ELY-keskuksen Team Finland -koordinaattorit **Tuomo Kauha** ja **Matti Nykänen** kertovat.

Alkuvuoden Team Finland -koordinaattorit ovat koordinoineet koronarahoituksen jälkikontaktointia. Niille yrityksille, joilla oli merkittäviä kasvu- ja kehittämissuunnitelmia, välitettiin tietoa normaalin yritysrahoituksen hyödyntämisen mahdollisuuksista ns. koronakampauksen yhteydessä. Väliaikainen valtioneuvoston ohjelma mahdollistaa vielä vuoden loppuun vientiponnisteluja ilman deminis-tukea.

Tammi-kesäkuussa ELY-keskus myönsi yritysten kehittämisavustuksia yhteensä 6,43 miljoonaa euroa 77 hankkeelle. Viime vuonna vastaavana ajankohtana kehittämisavustuksia myönnettiin reilusti vähemmän, noin 2,21 miljoonaa. Kuten vuosi aiemminkin, noin 65 prosenttia rahoituksesta kohdistui Päijät-Hämeeseen ja 35 prosenttia Kanta-Hämeeseen.

Alkuvuonna myönnettyillä yritysten kehittämisavustuksilla mahdollistetaan kaikkiaan 21,9 miljoonan euron arvoiset hankkeet, josta Kanta-Hämeen osuus 8,0 miljoonaa ja Päijät-Hämeen osuus 13,9 miljoonaa. Hankkeiden arvioidaan lisäävän liikevaihtoa noin 134,7 miljoonaa euroa, josta viennin kautta 62,1 miljoonaa. Liikevaihdon lisäyksestä 61,3 miljoonaa euroa kohdistuu Kanta-Hämeeseen ja 73,4 miljoonaa Päijät-Hämeeseen. Osuus viennin kautta on Kanta-Hämeessä 22,1 miljoonaa ja Päijät-Hämeessä 40,0 miljoonaa. Kehittämissankkeilla myötävaikutetaan myös 314 uuden työpaikan syntyyn, joista 146 Kanta-Hämeeseen ja 168 Päijät-Hämeeseen. Yritykset ovat lisäksi ilmoittaneet edistävänsä vähähiilisyttä yhteensä 55 hankkeessa.

Päijät-Hämeen 47 hankkeesta eniten rahoitusta sai **Jartek Invest Oy** (230 080 euroa) yrityksen avaintuotteen tuotekehityshankkeeseen, jossa avaintuote konseptoidaan ja suunnitellaan kokonaan uusiksi. **Selka Oy**:lle myönnettiin 223 650 euroa Selka 2.1 Positiivinen kierre -hankkeeseen. Hankkeella pyritään kasvattamaan vientiä hankkeessa kehitettävien uusien tuotteiden ja toteutettavien markkinointitoimien avulla. **Kelo-Marketing Oy** sai 172 500 euroa uuden liiketoiminnan käynnistämiseen ja siihen liittyviin kansainvälistymisvalmisteluihin sekä **CatMarina Oy** 172 050 euroa kelluva huvilapuisto -hankkeeseen. Rahoitusta saivat myös muun muassa **Karelia-Ikkuna Oy** (162 290 euroa) Hartola 2020-2022 investointihankkeelle ja **Paakkisen Automaalaamo Oy** toimitilalaajennukseen sekä erikoiskone- ja laitehankintoihin (151 900 euroa). **Naisten Pukutehdas Oy**:n Digitaalisen suunnitteluprosessista virtuaaliseen ostoprosessiin -hankkeessa suunnitellaan asiakaskunnalle uusia digitaalisia ratkaisuja housujen valintaan ja ostoprosessin ekologiseen toteuttamiseen. Lisäksi rakennetaan kansainvälistymisstrategia ja suunnitellaan ja toteutetaan pilotti Hollannin markkinoille.

Kanta-Hämeessä **Jospak Oy**:lle myönnettiin 441 790 euroa Tehdas150 - vaihe 1 -hankkeeseen, jossa yritys kehittää, pilotoi ja kaupallistaa uutta vuokaratkaisua ja siihen liittyvää valmistusmenetelmää. Lisäksi investoidaan tuote- ja teknologiakehityksen tuloksena syntyviin uusiin tuotantolinjoihin. **Tume-Agri Oy** sai 221 930 euroa tuotantoprosessin kokonaisvaltaiseen kehittämiseen sekä viennin edistämiseen ja **Työstöhankinta Reponen Oy** 195 500 euroa Pike 2021 piensarjatuotannon kehittämiseen. **Delva Oy**:n Metallien 3D-tulostamisen toimintojen kehittäminen ja kasvattaminen - hankkeessa (160 750 euroa) tuotetaan yritykselle uutta teknistä tietoa ja osaamista 3D-tulostukseen ja sen oheistoimintoihin sekä investoidaan tuotantokapasiteettiin. Rahoitusta myönnettiin myös muun muassa sähkölinja-autojen osien maahantuontiin sekä sähkölinja-autojen kokoamiseen ja varustamiseen Suomessa arktisiin olosuhteisiin sopivaksi **Lehdon Liikenne Oy**:lle (106 470 euroa).

Yritysten kehittämispalveluiden eli Analyysi-, Konsultointi ja Koulutuspalvelujen osuus yritystuista oli tammi-kesäkuussa 0,28 miljoonaa euroa. Tämä on selvästi vähemmän kuin edellisvuonna vastaavaan aikaan. Kehittämispalvelujen avulla yritykset saavat ulkopuolisen asiantuntijan apua yrityksen kehittämiseen ja kasvuun. Tukea myönnettiin alkuvuodesta Analyysi- ja Konsultointipalveluihin. Noin 70 prosenttia rahoituksesta meni Päijät-Hämeeseen ja loput Kanta-Hämeeseen.

Kaikki yritystuet löytyvät maakunnittain www.rakennerahastot.fi -sivuston Etelä-Suomen osiosta Toimintaa ja tuloksia - [Rahoitetut hankkeet](#).

ESR varoin edistetään muun muassa sähkö- ja automaatio-osaamista

Euroopan sosiaalirahastosta myönnettiin tammi-kesäkuussa hankkeille yhteensä noin 3,06 miljoonaa euroa. Se on lähes kaksinkertaisesti enemmän kuin vuonna 2020 vastaavana ajankohtana. Rahoituksesta 66 prosenttia eli noin 2,01 miljoonaa kohdistui Päijät-Hämeeseen. Hankkeita alkoi yhteensä 11, joista Päijät-Hämeen alueella kuusi.

ESR-hankkeista eniten rahoitusta Päijät-Hämeessä sai **Lahden kaupungin KUNTO** - Uusilla kunnallisilla toimilla työkuuntoon ja työelämään -hanke (642 469 euroa). Hankkeessa rakennettavalla uudella kunnallisella toimintamallilla tuetaan ja parannetaan heikossa työmarkkina-asemassa ja syrjäytymisvaarassa olevien työttömien alle 30-vuotiaiden nuorten työnhakijoiden työkykyä ja työllistymistä. **LAB-ammattikorkeakoulu Oy**:n ja **Koulutuskeskus Salpaus-kuntayhtymän SÄHÄKKÄ** - Sähkö- ja automaatio-osaamisen kehittäminen Lahden seudulla -hanke sai 375 000 euroa. Hankkeen tavoitteena on työllisyyden edistäminen sähkö- ja automaatioalan osaamistasoilla. Tämä saavutetaan edistämällä sähkö- ja automaatioteknologioiden osaamiseen liittyvää laadukasta koulutustarjontaa. **LAB-ammattikorkeakoulu Oy**:n, **Lahden Diakoniasäitiö sr:n** ja **Harjulan Settlementti ry:n ASKELMAT** -Askel askeleelta osallisuuspolku Päijät-Hämeessä - hankkeelle myönnettiin 374 272 euroa. Hankkeen avulla haetaan ratkaisuja 18-29-vuotiaiden nuorten työ- tai opiskelupolun löytämiseksi niiden nuorten osalta, joilla työllistyminen ei ole mahdollista ilman pitkäjänteistä ja kokonaisvaltaista työ- ja toimintakyvyn tukemista. **ELMA** - elinvoimainen ja monimuotoinen hoiva- ja hoitoala -hankkeen (**Lab-ammattikorkeakoulu Oy, Koulutuskeskus Salpaus, Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä**, 283 925 euroa) keskeinen tavoite on kehittää ja pilotoida oppimiskokonaisuus, jonka avulla maahanmuuttajataustaiset hoito- ja hoiva-alan opiskelijat sekä alalle pyrkivät työttömät työnhakijat voivat vahvistaa osaamistaan ja parantaa työelämävalmiuksiaan.

Kanta-Hämeessä **Lasten Liikunnan Tuki ry**:n Ohjatusti työelämään -hankkeessa (261 782 euroa) rakennetaan ja mahdollistetaan yksilöllisiä palvelupolkuja kohti työelämää. Hanke kohdistuu etenkin nuoriin. **Hämeen ammattikorkeakoulu Oy**:n ja **Ammattiopisto Tavastian** Taitopaja - Taitoja arkeen ja ammattiin -hanke sai 239 378 euroa. Tavoitteena on edistää vaikeasti työllistyvien ja vailla koulutusta olevien nuorten valmiuksia siirtyä tutkintoon johtavaan koulutukseen. Step by Step - kohti

mahdollisuuksia -hankkeen (**Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä**, 212 758 euroa) aikana luodaan ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden työllistymistä konkreettisesti edistävä palvelukonsepti tai hankkeen aikana syntyä opiskelijoiden toimialakohtainen räätälöity yrittäjyyspolku.

Kaikki rahoitetut ESR-hankkeet löytyvät maakunnittain www.rakennerahastot.fi -sivuston Etelä-Suomen osiosta Toimintaa ja tuloksia - [Rahoitetut hankkeet](#).

Maaseudun kehittäminen jatkui siirtymäkauden rahoituksella

Maaseudun kehittämisen rahoituksessa käytettiin alkuvuodesta loput vanhan ohjelmakauden 2014-2020 rahoitukset ja keväällä siirryttiin käyttämään ohjelmien siirtymäkauden 2021-2022 rahoitusta.

- Oli tärkeää, että rahoitushaut jatkuivat ilman keskeytystä, koska uusi CAP-maaseutuohjelmakausi on käynnistymässä vasta vuoden 2023 alussa, toteaa Hämeen ELY-keskuksen kehittämispäällikkö **Timo Kukkonen**.

Rahoitusta käytettiin yhteensä runsaat 2,83 miljoonaa euroa, josta suoraan ELY-keskuksen rahoitusta oli runsaat puolet ja loput alueen viiden Leader-ryhmän rahoitusta.

- ELY-keskuksen rahoituksen painopiste oli yritystuissa ja uusia kehittämishankkeita pystyttiin rahoittamaan vain vähän. Rahoitusta voitiin käyttää selvästi vähemmän kuin edellisen vuoden vastaavana ajanjaksona, koska rahoituskehitys oli niukempi. Yritystukien kysyntä oli alkuvuodesta hyvällä tasolla. ELY-keskuksesta suoraan haettavien kehittämishankkeiden kysyntä oli kuitenkin melko vähäistä ja hyvin valintakriteerit täyttäviä hakemuksia saatiin vain vähän, kehittämispäällikkö **Timo Kukkonen** kertoo.

Maaseudun yritystukia myönnettiin alkuvuoden aikana yhteensä 1,05 miljoonaa euroa eli noin 0,64 miljoonaa vähemmän kuin vuotta aiemmin. Hankkeita rahoitettiin yhteensä 17, joista kymmenen Kanta-Hämeessä ja seitsemän Päijät-Hämeessä. Rahoituksesta runsas puolet (52 %) eli 0,54 miljoonaa kohdistui Kanta-Hämeeseen. Päijät-Hämeen osuus rahoituksesta oli 0,51 miljoonaa euroa. Myönnetystä avustuksesta vajaa kolmannes kohdistui elintarvikeyritysten investointeihin. Merkittävimmät elintarvikealan tuensaajat olivat Herkkumaa Oy, Lihasampo ja Lammin Sahti Oy.

Maaseutuohjelman ELY-keskuksen myöntämällä suoralla yritysrahoituksella mahdollistetaan Hämeessä noin 6,6 miljoonan euron investointien toteutus sekä myötävaikutetaan suoraan arviolta 49 uuden työpaikan syntymiseen. Toteutettavien Investointien vaikutuksesta yrityksiin arvioidaan syntyvän uutta liikevaihtoa yli 7,1 miljoonaa euroa.

Kanta-Hämeessä suuri tuen saaja oli **Herkkumaa Oy**, jolle myönnettiin 151 754 euroa tuotannon kehittämiseen ja kapasiteetin varmistamiseen. **Laitila Tooling Oy** sai 126 576 euroa muottituotannon kone- ja laiteinvestointeihin, **Tmi Iina Purontakanen** 53 897 euroa varsasta ratsuksi palvelukonseptin kehittämiseen ja **Lammin Sahti Oy** 53 177 euroa tuotannon monipuolistamiseen ja modernisointiin.

Päijät-Hämeessä suurin tuen saaja oli iittiläinen **Icoma Oy**, jolle myönnettiin 155 948 euroa puun maalauslinjainvestointiin. Hartolalainen **Konepaja Seppo Suomi Oy** sai 140 044 euroa työstökoneinvestointiin ja lahtelainen **Lihasampo Oy** 97 567 euroa nollaenergisien tuotantolaitoksen rakentamiseen sekä kylmäkonehankintaan.

LEADER-yritystukia myönnettiin alkuvuoden aikana 18 hankkeelle yhteensä 0,21 miljoonaa euroa. Muutaman Kanta-Hämeen hankkeen toteutusalue on Kanta-Hämeen ulkopuolella. Eniten rahoitettiin muun palvelutoiminnan hankkeita (9). Maaseutumatkailun ja metallin toimialoilla rahoitettiin

molemmissa kolme hanketta. Kanta-Hämeessä suurin tuen saaja oli **Mikar Koneistus Oy**, joka sai 36 800 euroa viisakselisen koneistuskeskuksen hankintaan. **Nekopa Oy** sai 29 700 euroa ja **Konepaja Aho Oy** 24 433 euroa. Molemmat saivat tukea CNC-sorvin hankintaan. Päijät-Hämeessä suurimman tuen, 20 000 euroa, sai **Redson Oy** CNC-koneen sekä lastausautomaation ja sähkötrukkien hankintaan. **Avosorsa Oy** sai 12 730 euroa toimitilainvestointiin ja **Pelti-Seppälä Oy** 11 955 euroa koneinvestointiin liiketoiminnan laajentamiseksi.

Maaseudun kehittämishankkeina rahoitettiin yhteensä seitsemän uutta hanketta, joista kolme oli laajempia eri ELY-alueet kattavia alueiden välisiä hankkeita. Rahoitusta käytettiin yhteensä 0,59 miljoonaa euroa, joten merkittävää panostusta ei uusiin hankkeisiin voitu tehdä. Uusina hankkeina rahoitettiin muun muassa luonnontuotealalla mahlan hyödyntämisen edistämistä tukeva hanke, Päijät-Hämeen pyörämatkailun kehittämishanke ja luonnon monimuotoisuutta maatalousympäristössä edistävä hanke.

Kanta- ja Päijät-Hämeeseen keskittyviä hankkeita aloitti kaksi. **Lab ammattikorkeakoulu Oy:n** Mahla -koivun eliksiiristä lisäarvoa maaseudulle -hankeessa luodaan erityisesti koivunmahlan ja pakurin ympärille tuottaja-hyödyntäjäverkosto sekä tehdään toimintamalleja ja -ketjuja koivun luonnontuotteiden liiketoiminnan kehittämiseen sekä tiedon tuottamiseen mahlan ja pakurin käytön lisäämiseksi. **Hämeen Kylät ry:n** Uusia asumisratkaisuja hämäläisiin kyläidylleihin -hankkeen avulla tuetaan uusien asumisratkaisujen käynnistymistä ja toteuttamista hämäläisissä kylissä käytännön toimenpiteillä yhteistyökumppaneiden kanssa. Rahoitusta saaneita hankkeita olivat lisäksi muun muassa **Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n** Maaseudun yritysten kausityövoiman hankintaedellytysten parantaminen -hanke ja **Sokerijuurikkaan Tutkimussäätiö sr:n** Sokerijuurikkaan parhaat viljelykierrot -SORVI -hanke. Paikallisesti Päijät-Hämeessä aloitti lisäksi kaksi **Lab ammattikorkeakoulu Oy:n** hanketta. Aarni-luontokeskuksen esiselvitys- ja konseptointihankkeessa vahvistetaan Päijät-Hämeen luontomatkailun kehittämistä ja vauhditetaan Padasjoelle rakennettavaa Aarni-matkailupalvelukeskittymää. Pyörämatkailijan Päijät-Häme -hankkeen tavoitteena on vahvistaa ekologiseen liikkumiseen ja lähimatkailuun liittyvän liiketoiminnan elinvoimaisuutta ja luoda uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Hanke kokoaan yhteen pyörämatkailusta kiinnostuneet toimijat ja kehittää uudenlaista teemamaista yhteistyötä pyörämatkailuun. Hankkeessa keskitytään erityisesti kestäväen kehityksen periaatteet huomioivaan lähimatkailuun, mutta sen tulokset luovat lisää valmiuksia myös kansainvälisen matkailun kehittämiseen.

Leader-ryhmien hanketukia myönnettiin alkuvuoden aikana yhteensä 0,98 miljoonalla eurolla, 46 hankkeelle. Kanta-Hämeessä suurin tuki myönnettiin **Linnaseutu ry:lle** (104 753 euroa) Rajaton-hankkeelle. **Virtavesien hoitoyhdistys Virho ry** sai 77 625 euroa Vantaanjoen, Karjaanjoen ja Uskelanjoen vaelluskala- ja jokiluontohankkeen toteutukseen ja **Hattulan kunta** 49 346 euroa Hattulan yhdistysohjelman jalkauttamiseen. Lisäksi rahoitusta saivat esimerkiksi Ypäjän trampoliinipuisto (**Ypäjän kunta** 20 153 euroa), **Tila ja toiminta ry:n** Rekolan Kinon kehityshanke (36 040 euroa), **Lopen Teatteriyhdistyksen** Osallistava teatteriympäristö -hanke (11 760 euroa), **Mommilan Erämiehet ry:n** 3D jousiampumarata (6 375 euroa) sekä **Hanssin-Jukan Perinneyhdistys ry:n** Museohelikopteri HS-6 -hanke (4 935 euroa).

Päijät-Hämeessä suurin LEADER-ryhmien hanketuki (62 520 euroa) myönnettiin **Nastola-seura ry:lle** Nastolan skeittiparkkiin. **Hartolan kunta** sai 36 000 euroa Hartolan markkinakonseptin uudistamiseen ja **Päijät-Hämeen Kalatalouskeskus ry** 21 657 euroa Salpausselän veneenlaskuverkoston esiselvitykseen. Lisäksi rahoitusta saivat esimerkiksi Vierumäen Disc Golf Park (**Vierumäen vapaaehtoinen palokunta ry** 15 080 euroa), Hähkis Frisbeegolf (**Jäppärä r.y.** 17 028 euroa), **Kärkölän kunnan** pyöräilyn edistämishanke (11 550 euroa) ja **Hartolan latu ry:n** Hartolan pyöräilyreitistö -hanke (11 303 euroa).

Sukupolvenvaihdokset lisääntyneet Hämeessä vuodesta 2020

Maatilojen investointiavustuksia myönnettiin alkuvuonna 3,16 miljoonaa euroa, josta 1,64 miljoonaa Kanta-Hämeeseen ja 1,52 miljoonaa Päijät-Hämeeseen. Lisäksi investointeihin myönnettiin korkotukea 3,20 miljoonaa lainapääomalle. Suurimmat tukikohteet olivat lypsykarjanavetoiden rakentamiseen (1,21 miljoonaa). Nuoren viljelijän aloittamisavustuksia myönnettiin 0,54 miljoonaa, josta 0,22 miljoonaa Kanta-Hämeeseen ja 0,32 miljoonaa Päijät-Hämeeseen. Aloitustukiin myönnettiin lisäksi korkotukea 3,19 miljoonan euron lainapääomalle.

- Maatalouden investointiaktiivisuus on pysynyt Hämeessä ennallaan edellisestä vuodesta ja on edelleen pitkän ajan keskimääräisellä tasolla. Maakunnittain vertailtuna aktiivisuus on kasvanut Päijät-Hämeessä, kun taas Kanta-Hämeessä tahti on hieman hiipunut. Sukupolvenvaihdosten määrät ovat kasvaneet merkittävästi edellisten vuosien vastaavilta ajanjaksoilta. Maataloudessa investointeja ja sukupolvenvaihdoksia suunnitellaan pitkällä jännteellä eikä koronatilanteella ole ollut merkittävää vaikutusta maatilojen investointihalukkuuteen. Parhailaan on lausunnolla EU:n uuden ohjelmakauden kansallinen CAP-suunnitelma. Lopullisen suunnitelman hyväksyminen tuo taas vakautta tulevien vuosien sukupolvenvaihdosten ja investointien suunnitteluun, kertoo maaseutuyksikön päällikkö **Kari Kivikko** Hämeen ELY-keskuksesta.

Rakennusperinnön hoito piristää myös aluetaloutta

Vapaaehtoisen metsiensuojeluohjelman (METSO) rahalla maksettiin tammi-kesäkuussa maanomistajille korvauksia yksityisten luonnonsuojelualueiden perustamisesta sekä kauppahintoja luonnonsuojelutarkoituksiin tehdyistä maakaupoista kaikkiaan 1,58 miljoonaa euroa. Rahoituksesta 77 prosenttia kohdistui Kanta-Hämeeseen. Kanta-Hämeessä METSO-ohjelman rahoitus kasvoi edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Päijät-Hämeessä rahoituksen määrä oli laskussa. Ympäristöministeriön rahoittaman HELMI-elinympäristöohjelman rahoitusta soidensuojelun toteutukseen käytettiin 0,85 miljoonaa euroa, josta lähes 80 prosenttia Kanta-Hämeeseen.

Ympäristöhankkeiden toteutumista avustettiin koko Hämeen alueella alkuvuoden 2021 aikana yhteensä 0,62 miljoonalla eurolla. Ympäristörahoituksella avustettiin muun muassa Kanta- ja Päijät-Hämeen vesistö- ja valuma-aluekunnostusten suunnittelua ja toteutumista yhteensä lähes 0,19 miljoonalla eurolla, josta Kanta-Hämeeseen vajaat 168 000 euroa ja Päijät-Hämeeseen lähes 23 000 euroa. Kanta-Hämeessä ympäristörahoituksella avustettiin myös Riihimäen keskusta-alueen tulvariskien hallintaa palvelevaa hanketta (412 000 euroa). Lisäksi avustettiin yhtä Kanta-Hämeeseen sijoituvaa yhdyskunnan vedenhankintaa ja pohjavesien suojelua edistävää pohjavesialueiden geologista rakenneselvitystä (20 000 euroa).

Rakennusperinnön hoitoavustuksilla tuetaan eri aikakausien rakennusperinnön sekä hyvien rakennus- ja korjaustapojen säilymistä. Asiantunteva korjaaminen varmistaa rakennuksen säilymisen pitkään käyttökelpoisena. Avustukset on tarkoitettu yksityisille omistajille ja rakennusperinnön hoitoa edistäville yhteisöille kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden ja niiden välittömän ympäristön kunnossapitoon. Tavoitteena on säilyttää arvokasta kulttuuri- ja rakennusperintöä ja synnyttää kunnostushankkeilla aluetaloudellista hyötyä.

Hämeen ELY-keskus jakoi alkuvuoden aikana yhteensä 122 000 euroa avustuksia Kanta- ja Päijät-Hämeen rakennusperinnön hoitoon. Lisäksi erillismäärärahalla myönnettiin Heinolan kaupungille 13 400 euroa Heinolan seminaarin säilymistä turvaaviin toimenpiteisiin. Avustettavien kohteiden valinnassa otettiin huomioon muun muassa niiden kulttuurihistoriallinen arvo, suunnitellut kunnostustoimenpiteet ja niiden vaikutus rakennuksen säilymiseen tai laajemmin ympäristöön. Myös

korjaushankkeen toimiminen kannustavana esimerkkinä vaikutti harkintaan. Avustuksen saajia olivat pääasiassa yksityiset henkilöt. Avustusta saivat myös muun muassa oppilaitokset, kunta ja yritykset. Yleisimpiä kunnostuksen kohteita olivat julkisivut, katot ja ikkunat. Kanta-Hämeeseen avustusta myönnettiin 12 kohteeseen yhteensä 49 000 euroa. Myönnetyt avustukset olivat suuruudeltaan 1 500 eurosta 6 000 euroon. Päijät-Hämeeseen avustusta myönnettiin 26 kohteeseen yhteensä 73 000 euroa. Myönnetyt avustukset olivat suuruudeltaan 500 eurosta 7 500 euroon.

Lisätietoja:

Hämeen ELY-keskus:

Ylijohtaja Tommi Muilu, Hämeen ELY-keskus, puh. 0295 025 206

Johtaja, Elinkeino, työvoima ja osaaminen, Vesa Jouppila, puh. 0295 025 013

Rahoitus työllisyyden edistämiseen: Yksikön päällikkö Kari Sartamo, puh. 0295 025 098

Työvoimakoulutus/Yhteishankinnat: Johtava koulutusasiantuntija Anni Lautala, puh. 0295 025 069 ja koulutusasiantuntija Tuula Kinnunen, puh. 0295 025 163

Työvoimakoulutus/Kotoutumiskoulutus: Työvoimapalveluasiantuntija Anita Salonen puh. 0295 025 097

Kotoutumislain mukaiset korvaukset kunnille: Työvoimapalveluasiantuntija Anita Salonen puh. 0295 025 097

Yritysrahoitus ja hankerahoitus ESR: Yksikön päällikkö Sinikka Kauranen, puh. 0295 025 151

Maatilojen kehittäminen: Yksikön päällikkö Kari Kivikko, puh. 0295 025 060

Maaseudun kehittäminen: Kehittämispäällikkö Timo Kukkonen, puh. 0295 025 065

Maaseudun kehittäminen, yritysrahoitus: Rahoitusasiantuntija Kari Palvaila puh. 0295 025 082

Ympäristö: Johtava vesitalousasiantuntija Timo Virola, puh. 0295 025 245

Tiedotus: Erikoissuunnittelija Sanna Paakkunainen, Hämeen ELY-keskus, puh. 0295 025 159

www.ely-keskus.fi/hame -> alueen tila ja näkymät -> talous- ja elinkeinoelämä -> rahoituskatsaukset ->

TAULUKKO 1. Hämeen ELY-keskuksen rahoitus Hämeessä maakunnittain tammi-kesäkuussa 2021, miljoonaa euroa (osa maakuntakohtaisista luvuista ei ole käytettävissä, joten Kanta- ja Päijät-Hämeen yhteenlaskettu luku ei vastaa taulukon yhteensä-saraketta)

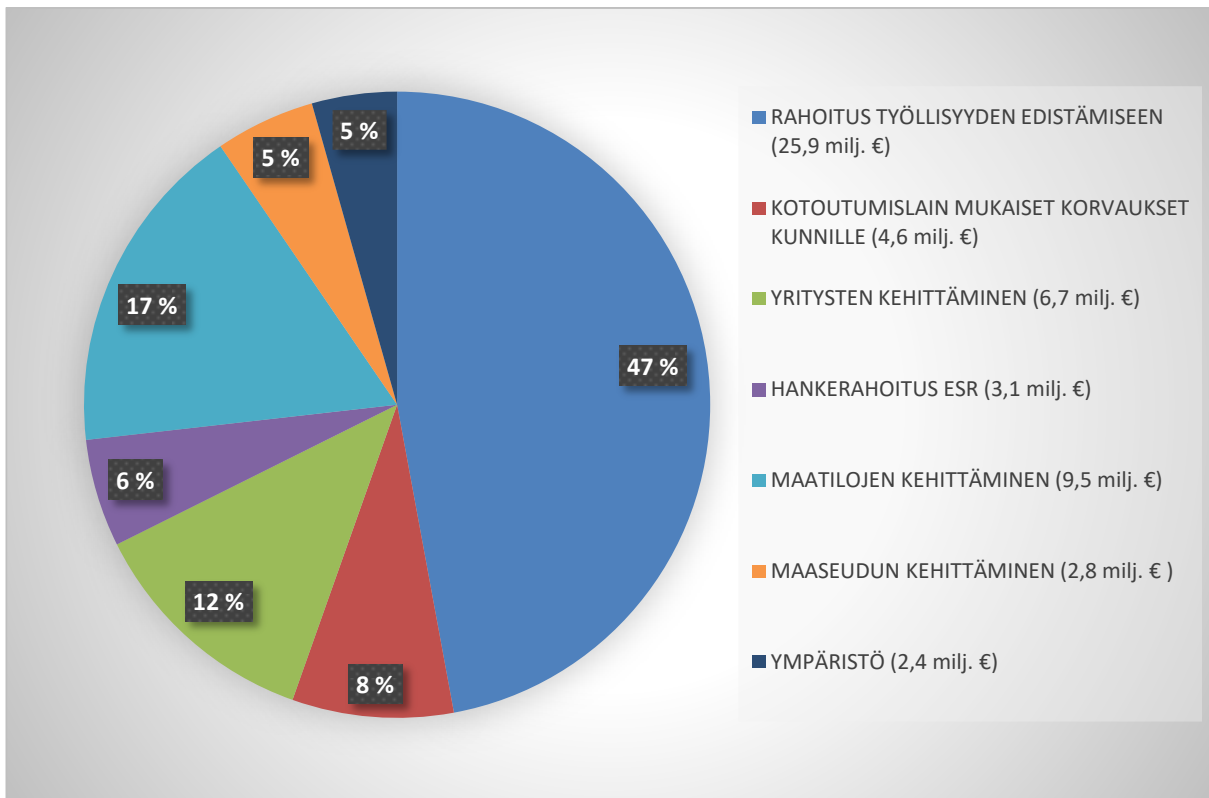
	Kanta-Häme	Päijät-Häme	Yhteensä
<u>Rahoitus työllisyyden edistämiseen</u>			25,85 milj. €
Tukityöllistäminen ja starttiraha			20,54
Työvoimakoulutus	2,88	2,35	5,24
Työvoimapaalvelun erityistoimet			0,07
<u>Kunnille maksettavat pakolaiskorvaukset</u>	1,56 milj. €	3,01 milj. €	4,57 milj. €
Kotoutumislain mukaiset laskennalliset korv. kunnille	0,68	0,90	1,58
Kotoutumiseen liittyvien menojen korvaaminen kunnille	0,88	2,11	2,99
<u>Yritysten kehittäminen</u>	2,34 milj. €	4,37 milj. €	6,71 milj. €
Yrityksen kehittämispalvelut	0,08	0,19	0,28
Yrityksen kehittämisavustus	2,25	4,18	6,43
Yritysten toimintaympäristöavustus	0	0	0
<u>Hankerahoitus ESR</u>	1,04 milj. €	2,01 milj. €	3,06 milj. €
TL3: Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus	0	0	0
TL4: Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen	0,63	1,00	1,63
TL5: Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta	0,41	1,02	1,43
<u>Maatilojen kehittäminen</u>	4,63 milj. €	4,84 milj. €	9,47 milj. €
Nuoren viljelijän tilanpidon aloittaminen	1,47	1,64	3,12
Maatalouden investoinnit	3,16	3,20	6,36
<u>Maaseudun kehittäminen</u>	1,55 milj. €	1,28 milj. €	2,83 milj. €
Kehittämishankkeet	0,14	0,45	0,59
Maaseudun yritysrahoitus	0,54	0,51	1,05
LEADER -ryhmien hanketuet	0,75	0,23	0,98
LEADER -ryhmien yritystuet	0,12	0,09	0,21
<u>Ympäristö</u>	1,92 milj. €	0,49 milj. €	2,41 milj. €
Ympäristönsuojelu	0,60	0,02	0,62
METSO-ohjelman toteutus	1,20	0,38	1,58
HELMI-ohjelman toteutus	0,07	0,02	0,09
Rakennusperintö	0,05	0,07	0,12
<u>Yhteensä</u>	15,92 milj. €* 	18,35 milj. €* 	54,90 milj. €

* osa maakunnittaisista luvuista ei ole käytettävissä

TAULUKKO 2. Hämeen ELY-keskuksen myöntämä rahoitus Hämeessä tammi-kesäkuussa 2020 ja 2021, euroa.

RAHOITUSPÄÄTÖKSET €	1-6 2020	1-6 2021
RAHOITUS TYÖLLISYYDEN EDISTÄMISEEN	24 420 382	25 853 158
Tukityöllistäminen ja starttiraha	19 234 899	20 539 253
Työvoimakoulutus	4 940 855	5 243 678
Työvoimapalvelun erityistoimet	244 628	70 227
KOTOUTUMISLAIN MUKAISET KORVAUKSET KUNNILLE	5 030 536	4 570 877
Kotoutumislain (1386/2010) mukaiset laskennalliset korvaukset kunnille	2 006 037	1 581 055
Kotoutumiseen liittyvien menojen korvaaminen kunnille	3 024 499	2 989 822
YRITYSTEN KEHITTÄMINEN	4 408 757	6 706 672
Yrityksen kehittämisspalvelut	728 587	278 839
Yrityksen kehittämisavustus	2 211 890	6 427 833
Yritysten toimintaympäristöavustus	1 468 280	0
HANKERAHOITUS ESR	1 601 642	3 056 473
TL3: Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus	1 429 652	0
TL4: Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen	0	1 629 552
TL5: Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta	171 990	1 426 921
MAATILOJEN KEHITTÄMINEN	7 671 371	9 470 805
Nuoren viljelijän tilanpidon aloittaminen	1 290 880	3 115 400
Maatalouden investoinnit	6 380 491	6 355 405
MAASEUDUN KEHITTÄMINEN	3 347 760	2 827 357
Kehittämishankkeet	531 148	592 035
Maaseudun yritysrahoitus	1 692 418	1 048 830
LEADER -ryhmien hanketuet	1 040 145	975 834
LEADER -ryhmien yritystuet	84 049	210 658
YMPÄRISTÖ	2 708 362	2 410 100
Ympäristönsuojelu	1 138 362	623 000
METSO-ohjelman toteutus	1 376 800	1 580 200
HELMI-ohjelman toteutus	101 200	84 900
Rakennusperintö	92 000	122 000
YHTEENSÄ	49 188 810	54 895 442

KUVA 3. Hämeen ELY-keskuksen myöntämän rahoituksen jakautuminen Hämeessä tammi-kesäkuussa 2021.

NÄKYMIÄ | ELOKUU | 2021

HÄMEEN ELY-KESKUKSEN RAHOITUSKATSAUS

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

31.8.2021 |